

Spørsmål:

Hva er saksgangen ved innbyggerinitiativ til grensejusteringer.

Innbyggerinitiativ etter kommuneloven

Innbyggere i en kommune kan **etter kommuneloven § 39 a** fremme et innbyggerinitiativ f.eks om at man ønsker utredning av deling eller grensejustering av kommunen. Dette krever at minst 2 % eller minst 300 underskrifter av/fra innbyggerne i kommunen står bak. Retten til å fremme innbyggerinitiativ gjelder ikke dersom sak med samme innhold har vært behandlet av kommunestyret i samme valgperiode. Dersom vilkårene for å fremme innbyggerinitiativ er oppfylt må kommunestyret ta stilling til forslaget og vurdere om det skal følges opp eller ikke. Et avslag kan ikke påklages.

Innbyggerinitiativ etter inndelingslova

Innbyggere, grunneiere og næringsdrivende i en kommune, kan også fremme **innbyggerinitiativ etter inndelingslova**. Dette gjelder kun innbyggerinitiativ med forslag om at det skal settes i gang utredninger om grensejusteringer (dvs. ikke deling). Hva som anses som en grensejustering og hva som må anses som en deling av en kommune må avgjøres i en konkret vurdering.

I et høringsforslag til endringer i inndelingsloven er det skrevet litt om denne vurderingen. Jeg legger ved en link til høringsforslaget: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hoyring---endring-av-inndelingslova-i-samband-med-kommunereforma-og-enskilde-endringer-i-kommunelova/id2413708/>. NB! Dette lovforslaget er nå vedtatt.

Departementet skriver i høringsnotatet at man ikke ønsker å fastsette konkrete grenser for når noe kan behandles som sammenslåing eller når det er å betrakte som en grensejustering. Man ser derfor for seg at departementet/fylkesmannen skal bruke skjønn der kommunen blir delt i to ulike størrelser og der det er aktuelt at en av disse delene (den mindre delen) kan skje som en grensejustering. Det foreslås i høringsnotatet noen rammer for dette vurderingsskjønnet, se side 19 og utover.

For øvrig nevner jeg at det fremgår av veilederen til inndelingslova at opplysninger om folketall, areal, geografi, topografiske forhold, kommunikasjonsforhold og plangrunnlag, kan være relevante i vurderingen i en grensejusteringssak.

Dersom det foreligger uenighet om en grensejustering vil departementet ta stilling til om det er grunnlag for å sette i gang utredning eller ikke. Det er Kongen i statsråd som er gitt myndighet til å vedta grensejusteringer. Det kan likevel tenkes at eventuelle grensejusteringer tas inn i den samlede proposisjonen som fremlegges fra Regjeringen til Stortinget våren 2017.

Søknad om grensejustering

Når det gjelder søknad om grensejustering skal den være skriftlig, grunngitt og inneholde forslag til nye grenser. Søknaden skal inneholde en skisse som viser nye grenser, det bør benyttes offentlig godkjente kart. Søknaden bør også i korte trekk redegjøre for hvordan søker blir omfattet av grenseendringen. De stikkordene du nevner vil være et godt utgangspunkt for en slik søknad.

Se også rundskriv til inndelingslova: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-til-lov-av-15.-juni-2001-nr.-70-om-fastsetjing-og-endring-av-kommune--og-fylkesgrenser-inndelingslova/id2425193/>

Kort om saksgang videre

Kommunene skal fatte endelig vedtak innen 1. juli 2016 om kommunestruktur. Fylkesmannen skal komme med sin tilråkning til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om kommunestruktur i Møre og Romsdal basert på en helhetlig vurdering innen 1. oktober 2016. I vårt arbeid med tilråkningen vil eventuelle grensejusteringer være en del av denne helhetlige vurderingen. Kommunen blir orientert om at det har kommet inn et innbyggerinitiativ om grensejustering. Dersom det er aktuelt med videre opplysning av saken vil fylkesmannen ta nærmere kontakt med kommunen.